

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Utbildning, undervisning och ledning – reformvård till stöd för en bättre skola

Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) har getts möjligheten att lämna synpunkter på delbetänkandet Utbildning, undervisning och ledning – reformvård till stöd för en bättre skola (SOU 2017:51), ert diarienummer U2017/02696/S.

Utredningen har haft ett omfattande uppdrag som berör flera lagar och förordningar. SUHF väljer att kommentera ett fåtal av utredningens förslag.

Justeringar av legitimations- och behörighetsreglerna

Sedan 2011 ställs krav på legitimation och behörighet för möjlighet att anställas utan tidsbegränsning samt för att bedriva undervisning och självständigt sätta betyg. Utredningen har sett över de undantag från denna grundprincip som gäller idag.

Undantaget från kravet på legitimation och behörighet för lärare i modersmål föreslås vara kvar. Utredningen bedömer att det i dag inte finns någon praktisk möjlighet att ställa skarpa krav på legitimation och behörighet för modersmållärare. På sikt bör dock det nuvarande undantaget från kraven på legitimation och behörighet för lärare i modersmål förändras och krav på viss utbildning ställas. SUHF håller med om resonemanget och anser att man bör fortsätta sträva mot att undantaget på sikt tas bort.

Utredningen föreslår att undantaget från kraven på legitimation och behörighet för yrkeslärare bör upphöra fr.o.m. 1 juli 2022. SUHF ser positivt på förslaget. Samtidigt föreslår SUHF att uppdelningen av skolämnen i yrkesämnena, vissa ämnen och bilaga 4-ämnena¹ ses över. Reformen med bilaga 4-ämnena, vissa ämnen och yrkesämnena kom i en tid då man framför allt hade fokus på kvaliteten i skolan. Dagens problem är i första hand den stora bristen på utbildade legitimerade lärare och att då begränsa vilka ämnen som kan ingå i en lärarexamen är kontraproduktivt; det försvårar för motiverade studenter att utbilda sig till lärare. Ett exempel skulle kunna vara att en sjuksköterska med utländskt påbrå vill bli lärare i hälsa och sitt hemspråk vilket inte är möjligt enligt nuvarande förordning. Att bli lärare i ett visst ämne och ett bilaga 4-ämne direkt via högskolan går inte heller.

Introduktionsperioden för lärare och förskollärare

Sedan 2011 reglerar skollagen huvudmannens skyldighet vad gäller att låta nya lärare och förskollärare genomföra en introduktionsperiod. Vissa oklarheter och brister har framkommit. Utredningen föreslår att introduktionsperioden lämpligen utformas inom det professionsprogram för lärare och skolledare som Skolkommissionen har föreslagit. SUHF menar att lärosätena bör ges förtroendet att inom den försöksverksamhet som

¹ Med bilaga 4-ämnena menar vi de skolämnen som finns upptagna i Högskoleförordningens bilaga 4.

redan påbörjats utarbeta ett professionsprogram. I dagsläget bör dock inget krav ställas på att introduktionsperioden i framtiden blir en del av professionsprogrammet.

Krav på befattningsutbildning för förskolechefer

Utredningen föreslår att förskolechefer ska omfattas av ett krav på obligatorisk befattningsutbildning på motsvarande sätt som rektorer inom skolan. Den obligatoriska befattningsutbildningen för förskolechefer föreslås dock endast omfatta 7,5 högskolepoäng vilket kan jämföras med 30 högskolepoäng för skolans rektorer. Det finns skäl för detta, dels beroende på skillnader i verksamheterna, dels praktiska skäl. SUHF ställer sig dock frågande till hur en utbildning om endast 7,5 högskolepoäng ska kunna ge förskolecheferna den nödvändigaste kompetensen.

Utöver kommentarerna ovan hänvisar SUHF till de enskilda lärosätenas svar.

Enligt uppdrag

Marita Hilliges

generalsekreterare